

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3297/2567

นาย จ. ผู้ร้อง นาย ธ. ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 188, ป.วิ.พ. มาตรา 243, ป.วิ.พ. มาตรา 252, ป.พ.พ. มาตรา 1382

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ผู้ร้องครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 8185 ได้กรรมสิทธิ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1382 อันเป็นการเสนอคดีฝ่ายเดียว ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องและนัดไต่สวน แม้คดีนี้ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับคำคัดค้านเพราะผู้คัดค้านยื่นเกินกำหนด แต่ผู้คัดค้านก็มาศาลทุกนัด ชี้ให้เห็นว่าผู้คัดค้านมีเจตนาคัดค้านคำร้องของผู้ร้อง แม้ผู้คัดค้านไม่มีสิทธินำพยานเข้าสืบประกอบคำคัดค้าน แต่ย่อมมีสิทธิถามค้านพยานของผู้ร้องเพื่อจะหักล้างพยานหลักฐานของผู้ร้องได้ นอกจากนี้คดีไม่มีข้อพิพาท ศาลอาจเรียกพยานมาสืบได้เองตามที่เห็นจำเป็น และวินิจฉัยชี้ขาดตามที่เห็นสมควร และยุติธรรมตาม ป.วิ.พ. มาตรา 188 (2) เช่นนี้ จึงสมควรที่ศาลชั้นต้นจะให้ผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้องประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอของผู้ร้องด้วย ที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่มีชอบ กรณีมีเหตุสมควรย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำสั่งใหม่ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 243 (2) ประกอบมาตรา 252

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 8185 เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 และขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขทะเบียนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ด้วย ศาลชั้นต้นประกาศนัดไต่สวนตามระเบียบแล้ว ในวันที่ 28 มิถุนายน 2564 อันเป็นวันนัดไต่สวน นายธนฉัตร ทายาทของเรือเอกสุนทรและนางร่มบุญมาศาลแถลงว่าประสงค์จะยื่นคำคัดค้านโดยจะยื่นภายใน 30 วัน ศาลชั้นต้นอนุญาต และให้เลื่อนคดีไปตามคำขอของผู้ร้องเป็นวันที่ 9 สิงหาคม 2564 เวลา 9 นาฬิกา วันที่ 5 สิงหาคม 2564 เจ้าหน้าที่เสนอรายงานต่อศาลชั้นต้นว่า การติดต่อคู่ความเพื่อใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ปรากฏว่าทนายผู้ร้องถึงแก่กรรมแล้ว ไม่สามารถติดต่อผู้ร้องได้ ขอให้กำหนดวันนัดใหม่ ศาลชั้นต้นเห็นชอบต่อมาวันที่ 9 สิงหาคม 2564 ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้าน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านเมื่อพ้นกำหนดเวลา จึงไม่รับคำคัดค้าน วันที่ 26 ตุลาคม 2564 ผู้ร้องแต่งทนายความคนใหม่และยื่นคำร้องขอให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป วันที่ 3 พฤศจิกายน 2564 เจ้าหน้าที่เสนอรายงานต่อศาลชั้นต้นว่าทนายผู้ร้องและทนายผู้คัดค้านขอนัดไต่สวนคำร้องใหม่ในวันที่ 31 มกราคม 2565 เวลา 16.30 นาฬิกา ถึง 20.30 นาฬิกา ศาลชั้นต้นเห็นชอบ ต่อมาวันที่ 31 มกราคม 2565 อันเป็นวันนัดไต่สวนคำร้อง ผู้ร้อง ทนายผู้ร้อง และทนายผู้คัดค้านมาศาล ศาลชั้นต้นไต่สวนพยานผู้ร้อง 3 ปาก แล้วทนายผู้ร้องแถลงหมดพยาน ระหว่างไต่สวน ทนายผู้คัดค้านขอถามค้านพยานผู้ร้อง ศาลชั้นต้นเห็นว่า ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านหลังจากพ้นกำหนดเวลาที่ศาลชั้นต้นอนุญาตไว้ตามคำขอของผู้คัดค้าน ถือไม่ได้ว่าผู้คัดค้านเข้ามาเป็นคู่ความ จึงไม่อนุญาตให้ทนายผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้อง ศาลชั้นต้นนัดฟังคำสั่งวันที่ 17 มีนาคม 2565 แล้วศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ 8185 เนื้อที่ 51.3 ตารางวา ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนายจรัส ผู้ร้อง ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า ที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ทนายผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้องขอบหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 8185 โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของเกินกว่า 10 ปี ขอให้สั่งว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 อันเป็นการเสนอคดีฝ่ายเดียว ซึ่งผู้ร้องจะต้องนำพยานหลักฐานมานำสืบแสดงให้ศาลเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้องมีน้ำหนัก โดยจะมีผู้คัดค้านหรือไม่ก็ได้ หลังจากศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องแล้วก็นัดไต่สวนและมีคำสั่งให้ผู้ร้องนำส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องให้แก่ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือทายาท โดยในหมายนัดส่งถึงผู้คัดค้านระบุว่า นัดไต่สวนคำร้องในวันที่ 28 มิถุนายน 2564 หากจะคัดค้านประการใด ให้ยื่นคำคัดค้านเข้ามาก่อนหรือในวันนัด มิฉะนั้นจะถือว่าไม่คัดค้าน ในวันนัดไต่สวนคำร้อง ผู้คัดค้านมาศาลและแถลงจะยื่นคำคัดค้านภายใน 30 วัน ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านภายใน 30 วัน และศาลชั้นต้นเลื่อนคดีไปในวันที่ 9 สิงหาคม 2564 ระหว่างนั้นเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ศาลชั้นต้นเลื่อนวันนัดไต่สวนคำร้องไปในวันที่ 31 มกราคม 2565 ในวันนัดผู้ร้อง ทนายผู้ร้องและทนายผู้คัดค้านมาศาล และศาลชั้นต้นให้ผู้ร้องนำสืบพยานเข้าเบิกความ 3 ปาก แต่ไม่อนุญาตให้ทนายผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้อง ดังนี้ แม้คดีนี้ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับคำคัดค้านเพราะผู้คัดค้านยื่นเกินกำหนด แต่ผู้คัดค้านก็มาศาลทุกนัด ชี้ให้เห็นว่าผู้คัดค้านมีเจตนาคัดค้านคำร้องของผู้ร้อง แม้ผู้คัดค้านไม่มีสิทธินำพยานเข้าสืบประกอบคำคัดค้าน แต่ย่อมมีสิทธิถามค้านพยานของผู้ร้องเพื่อจะหักล้างพยานหลักฐานของผู้ร้องได้ นอกจากนี้คดีนี้ไม่มีข้อพิพาท ศาลอาจเรียกพยานมาสืบได้เองตามที่เห็นจำเป็น และวินิจฉัยชี้ขาดตามที่เห็นสมควร และยุติธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 188 (2) เช่นนี้ จึงสมควรที่ศาลชั้นต้นจะให้ผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้องประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอของผู้ร้องด้วย ที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ผู้คัดค้านถามค้านพยานผู้ร้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่มีชอบ และศาลอุทธรณ์ภาค 2 ไม่รับวินิจฉัยในข้อนี้อ้างว่าเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ผู้คัดค้านไม่ได้โต้แย้ง ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา กรณีมีเหตุสมควรยกอนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำสั่งใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (2) ประกอบมาตรา 252 ฎีกาของผู้คัดค้านข้อนี้ฟังขึ้น จึงไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของผู้คัดค้านข้ออื่นอีก พิพากษาให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 แล้วยกอนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งใหม่

องค์คณะ

เพิ่มศักดิ์ สายสีทอง · ณรงค์ กลั่นวารินทร์ · ปิติ นาละรักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3297/2567>